

GIJS MULLER

SAMEN DE
PIJP UIT!

KOMEDIE OVER EUTHANASIE

Samen de pijp uit

Komedie over euthanasie

Gijs Muller

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ

Colofon

Eerste uitgave: februari 2023
Gijs Muller

Uitgeverij Vogelvrij
Redactie: Marja West
Correctie: Janke Scharff
Omslagontwerp: Jesse Jeroen Unlimited
Opmaak: Arjen Broeze, Kingfisher Design

ISBN E-boek: 978-90-8329-138-3
ISBN Paperback: 978-90-8329-137-6

© 2023 Uitgeverij Vogelvrij. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).

© 2023 Uitgeverij Vogelvrij. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior permission in writing from the proprietor(s).

*Zelfmoord is een daad van emancipatie,
zoals ook euthanasie zou moeten zijn,
maar hier staan dogma's in de weg en
zonderlinge bezwaren.*

[Hugo Raes](#)

Belgisch schrijver en dichter 1929-2013

1.

‘Ik zal je mijn pasje geven en de pincode. Dan kan je gewoon alles van onze rekening betalen.’ Sam legde een arm om de schouder van zijn oudste dochter Edith. ‘Het wordt gewaardeerd, meisje. Dat weet je.’

‘Geen probleem. Jullie deden ons begin, wij doen jullie eind.’

‘Niet wij, maar jij,’ riep Elly vanuit de woonkamer. Hoewel daar de televisie aanstond had ze het gesprek blijkbaar goed kunnen volgen. ‘Je zuster is met andere dingen bezig. Gelijk heeft ze, maar zo is het wel.’

‘Het is niet erg, mam. Ik ben nou eenmaal de oude vrijster van de familie.’

‘Onzin. Je hebt een kind. Oude vrijsters hebben geen kinderen,’ klonk het vanuit de woonkamer.

‘De oudste zijn heeft voordelen en nadelen.’ Sam pakte de fles jenever uit de vriezer en draaide de kurk met dop ervan af.

‘Wat zijn de voordelen, pap?’

‘Weet ik veel. Je kon je zusje slaan toen ze klein was?’

‘Maar dat heb ik niet gedaan.’

‘Nee, maar het kon wel.’ Sam grijnsde en pakte een klein glaasje uit het kastje boven het aanrecht, zette het neer en schonk het vol tot de kop erop stond. Daarna boog hij zich voorzichtig voorover voor het eerste slokje met alleen de

lippen. 'We willen trouwens met jullie uit eten,' zei hij vervolgens toonloos. 'Alleen jullie tweeën, zonder de kinderen.'

'Waarom is dat?'

'Dat leggen we dan wel uit.' Hij pakte het glas en schuifelde ermee naar de woonkamer.

Edith volgde hem, terwijl ze als vanzelf even haar telefoon checkte. Hoe laat was het? Had Jesse misschien nog geappt?

'Is dat nou weer die docu van gisteravond, El?' Sam zette zijn glas op het kleine ronde tafeltje en plofte in zijn stoel. 'Zet alsjeblieft af.'

'Het is niet te geloven.' Elly schudde haar hoofd. 'Je kunt gewoon alles terugkijken tegenwoordig. De televisie is een soort heel grote videorecorder geworden.'

'Zet uit alsjeblieft.'

'Waarom?'

'Zet nou maar uit.'

'Waar gaat dat over?' Edith kwam even op de leuning van de stoel van haar moeder zitten.

'Niks,' zei Sam streng. 'Een of ander bijzonder bos in Japan. Niet iets voor nu. Zet uit, El. Ik meen het.'

'Ja ja, rustig.' Elly drukte op een knop op de afstandsbediening, waardoor de tv op zwart ging.

'Ik bedoelde niet dat je 'm helemaal uit moest zetten.'

'Het is ook nooit goed.' Elly boog zich naar haar man toe en gaf hem de afstandsbediening. 'Sinds je vader niet meer met me naar bed gaat, speelt hij de hele avond de baas over me. Al een jaar of tien dus.'

‘Je bent gek,’ zei Sam. ‘Het een heeft helemaal niks met het ander te maken.’

‘Maar opvallend is het wel. Vroeger deed je nog je best om me gunstig te stemmen en mocht ik ook weleens wat beslissen. Daar gaat het om.’ Elly glimlachte. ‘En dat is niet meer.’

‘Ik denk dat ik zo maar weer eens ga,’ zei Edith en ze stond op. ‘Kinderen houden er niet van als hun ouders over seks praten.’

‘Je bent geen kind meer, meisje.’ Sam nam nog een slok van zijn jenever. ‘En wij al bijna weer wel.’ Hij lachte en keek even snel naar zijn vrouw, maar die reageerde er niet op.

‘Stel je niet aan,’ zei Edith. ‘Jullie zijn nog hartstikke goed.’

‘Alleen jammer dat het niet zo voelt.’ Elly strekte haar rug en wreef met beide handen over de zijkanten van haar lendenen. ‘Volgens mij zijn we juist hartstikke op.’

‘Nee hoor. Jullie leven allebei nog minstens tien jaar.’

‘Ik denk het niet.’ Sam keek weer even snel naar Elly, greep vervolgens weer naar zijn borrel en zette die aan zijn lippen.

‘Ik weet wel zeker van niet,’ zei zij.

‘En ik weet wel zeker van wel.’ Edith liep naar de deur naar de gang. ‘Morgen ben ik er niet, maar overmorgen weer wel. Dat kan toch wel?’

‘Natuurlijk kan dat,’ zei Sam, terwijl hij zijn lege glaasje met een klap op het tafeltje zette. ‘Overleg even met je zuster wanneer jullie met ons uit eten willen. Binnenkort alsjeblieft. Wij kunnen altijd.’

2.

Acht dagen later dineerden Sam en Elly van in de tachtig met hun twee dochters Edith en Jeltje, beiden eind veertig, in het nieuwe restaurant aan de Mozartweg, waar iedereen opeens van zei dat het zo goed was. En het viel inderdaad niet tegen. Sam sprak er nadien zelfs zijn waardering over uit, tot verbazing van de anderen, omdat hij restaurants over het algemeen gedoe, niet lekker en te duur vond.

Bij het voorgerecht was er over koetjes en kalfjes gesproken en bij het hoofdgerecht over kleinkinderen Bibi en Jesse, die allebei nog thuis woonden, en daarna over de afwezigheid van mannen in de levens van beide dochters.

‘Alsof jullie het hadden afgesproken,’ had Elly voor de zoveelste keer gezegd. ‘Ieder één kind en geen man.’

‘Dat is minder werk dan mét een man,’ zei Jeltje. ‘Want dan heb je eigenlijk twee kinderen.’

‘Ik wil er wel eentje,’ verklaarde Edith, ‘maar ze willen mij niet. Ja, voor even, maar daar leen ik me niet meer voor. Dat ik dan vervolgens niks meer van ze hoor, kwetst me.’

‘Daarom heb ik het omgedraaid,’ zei haar jongere zuster trots. ‘Ik laat ze zich een tijdje voor me uitsloven en ga dan door naar de volgende.’

Toen ze de nagerechten hadden besteld en daarop zaten te wachten, vond Elly dat het er maar eens van moest komen. ‘Vooruit met de geit,’ zei ze. ‘Ter zake.’

‘Prima. Waar we hiervoor zijn,’ begon Sam.
‘De reden voor dit etentje.’

‘Is het voor een speciale reden?’ vroeg Jeltje.

‘Dat zei ik toch?! Daar hebben we het over gehad!’ Edith hief haar handen in de lucht.

‘O sorry. Niet tot me doorgedrongen.’

‘*So what else is new.*’ Edith bracht de handen weer omlaag en schudde haar hoofd. ‘Niet te geloven jij.’

‘Laten we het gezellig houden,’ stelde Elly voor. ‘Dat hebben we nu echt wel even nodig, denk ik.’

De mededeling zelf, maar ook de toon waarop die uitgesproken werd, maakte indruk op de twee dochters, dus zwegen ze en wachtten ze met spanning op wat ging komen. Wat was er aan de hand?

Sam opende zijn mond, maar wachtte nog even, zoekend naar de juiste woorden. ‘Hoe zal ik het zeggen?’

‘Is een van jullie ziek of zo?’ vroeg Jeltje.

‘Nee nee nee,’ antwoordde hij snel, ‘en dat is precies waar het om gaat. Dank je wel voor het bruggetje.’

‘Ik snap het niet,’ zei Edith.

De nagerechten kwamen en er werd gewacht tot het meisje weer verdwenen was.

Sam schraapte zijn keel. ‘Luister. Ik kan eerst een lange inleiding doen of ik kan proberen het subtiel te brengen, maar ik denk niet dat we daar iets aan hebben. Dus ik zeg het maar gewoon. Jullie moeder en ik hebben besloten dat we er binnenkort mee stoppen.’

‘Met wat?’ Edith fronste haar wenkbrauwen.

‘Wat bedoel je?’

‘Met het leven. We hebben genoeg gehad. Wat er nu nog komt, zou al het moois dat er geweest is weleens behoorlijk kunnen verpesten, hebben we bedacht. Dus vandaar.’

Er viel een stilte.

‘Sorry?’ Jeltje keek op van haar tiramisu.

‘Is dit een grap?’ vroeg Edith.

‘Het is geen grap.’ Elly schudde even haar hoofd. ‘Maar we zouden het wel op prijs stellen als jullie het ook weer niet al te ernstig opnemen. Ik bedoel, de dood hoort bij het leven en als je ermee geconfronteerd wordt als je jong bent, is het een groot drama, maar als je oud bent niet. Dan is het een natuurlijke volgende stap.’

‘Niks volgende stap!’ Edith legde haar vorkje boos neer. Nu ging ze natuurlijk geen chocoladetaart zitten eten. ‘Het is het einde. Jullie einde verdomme!’

Sam knikte. ‘Inderdaad, daar hebben we het over. Ons einde. Dat willen we graag zelf in de hand houden en daarmee die laatste jaren van kommer en kwel aan ons voorbij laten gaan. Er samen tussenuit knippen. Dat niet een van de twee nog een tijdje in zijn eentje moet gaan lopen wachten tot het ophoudt allemaal. Dat lijkt ons niks. Dus.’

‘Dus gaan we gezellig samen de pijp uit,’ zei Elly en ze viel aan op haar bolletjes kaneel- en pruimenijs, die al behoorlijk begonnen weg te smelten.

‘Godskelere, ik weet niet wat ik hoor!’ Ediths stem klonk scherp en hard en sloeg een beetje over. ‘Dat wordt zo maar even medegedeeld?!’

‘Niet zomaar, meisje.’ Sam pakte haar hand. ‘We zijn er speciaal voor uit eten gegaan. En wat ik zei: ik had het ook eerst eindeloos kunnen inleiden, met allerlei overwegingen en argumenten, maar het is wat het is. Dus ik dacht: ik zeg het maar gewoon.’

‘Nou zeg, dit komt inderdaad wel even binnen,’ zei Jeltje en ze staaarde verbijsterd naar haar moeder die met kleine hapjes haar bolletjes ijs naar binnen zat te lepelen.

Elly keek op en trof haar blik. ‘Eet je Tiramisu verder op, Jel. Je bent er dol op en het leven is kort.’

Er was eigenlijk nog maar weinig gezegd, daar in dat nieuwe restaurant aan de Mozartweg. Er waren wat hoofden geschud en zuchten geslaakt, maar ze hadden toch allemaal maar gewoon hun toetje opgegeten. Daarna had Sam betaald en hadden ze het etablissement weer verlaten.

‘Ik kan me best voorstellen dat jullie het er nog even over willen hebben,’ zei Elly toen ze met zijn vieren naar de auto liepen. ‘Thuis misschien nog even. Met een drankje. Of een andere keer. Wat jullie willen.’

Uiteindelijk waren de dochters niet meer mee naar binnen gekomen. Ze hadden nog een tijdje met zijn vieren voor het huis in de stilstaande auto gezeten om nog wat meer hoofden te schudden en zuchten te slaken. Uiteindelijk waren Sam en Elly maar uitgestapt en naar binnen gegaan. Ze begrepen ook wel dat het laatste woord er nog niet over gezegd was, maar de eerste stap was nu in ieder geval gezet.

‘Viel me niet tegen,’ zei Sam, toen ze de keuken binnenkwamen en hij toch nog maar even op weg ging naar de vriezer. ‘Jij nog iets?’

‘Neu,’ zei Elly. ‘Maar neem er gerust nog eentje. Ik blijf nog wel even bij je zitten.’

‘Gezellig.’

‘Misschien moeten we het ze toch maar vertellen.’

‘Dan komen ze ook in opstand, want dan mag ik niet met je mee. Nee hoor, nu moeten we ook doorzetten.’

‘Maar jij bent nog goed,’ zei Elly. ‘Zo zonde.’

‘Moeten we dat verhaal nou weer helemaal opnieuw gaan lopen afdraaien?’

‘Nee. Laat maar. Geef mij ook maar nog een wijntje.’

3.

‘Ik heb je iets te vertellen. Hou je vast,’ zei Edith pas de volgende middag tegen haar dochter Bibi, die Leon, haar *best gay friend ever*, mee naar huis had genomen, om maar weer eens met elkaar te overleggen hoe ze de rest van hun leven gingen inrichten omdat ze daar allebei geen idee over hadden.

‘Wat dan? Ben je ziek of zo?’

‘Het gaat om je grootouders.’ Edith blikte even naar Leon en aarzelde. Moest ze het er nu wel over hebben? Misschien toch niet zo slim.

‘Wat is er met ze?’

‘Laat maar. We hebben het er vanavond wel even over.’

‘Kom op mam, dan had je er niet over moeten beginnen. Wat is er aan de hand?’

Edith zuchtte. ‘Ze willen een einde aan hun leven maken. Samen, tegelijk.’

‘Echt waar?’ Bibi sperde haar ogen wijd open. ‘Wow.’

‘Cool,’ zei Leon.

‘Niks wow en niks cool. Zijn jullie nou helemaal besodemieterd?’ Edith had inderdaad spijt dat ze erover begonnen was. Op dit soort reacties zat ze echt niet te wachten. ‘Het is asociaal en egoïstisch. Wij zijn er namelijk ook nog.’

‘Dus jij vindt dat ze voor jou en Jeltje moeten blijven leven?’ Bibi hief haar handen in de lucht,

net zoals haar moeder dat ook zo vaak deed. 'Wie is hier nou egoïstisch?'

'Ga maar naar boven,' bitste Edith. 'Ik wil het er nu niet meer over hebben. Stom dat ik erover ben begonnen.'

'Hoe oud zijn ze?' vroeg Leon.

'In de tachtig, toch?' Bibi keek haar moeder aan. 'En ze hebben alles wel zo'n beetje meegemaakt. Ik bedoel, zo oud wordt die generatie toch zo ongeveer?'

Edith draaide zich af. Die twee hadden echt geen idee waar ze het over hadden. 'We stoppen met dit gesprek,' zei ze. 'Wacht maar tot het over mij gaat. Dan piep je wel anders.'

'Ik denk dat ik er dan hetzelfde over denk, mam,' sprak Bibi plechtig. 'Het is jouw leven, niet het mijne. Van mij mag je gaan als je dat wil.'

'En bedankt. Heel aardig!'

'Je vindt het onaardig als ik rekening hou met jouw wensen? Dat is wel een beetje raar.'

Edith deed er verder het zwijgen toe. Wat kon ze zeggen? Ze begrepen gewoon niet wat het met haar deed.

Even later gingen Bibi en Leon naar boven. Ze konden uren met elkaar doorbrengen, pratend, surfend op internet en eindeloos scrollend op hun telefoon. Misschien was het omdat ze zelf waarschijnlijk ouder dan honderd zouden worden dat ze er zo lang over deden om volwassen te worden en op eigen benen te staan, hadden ze bedacht. Het leven was lang, dus alles begon gewoon een beetje later omdat het over een langere periode moest worden uitgesmeerd.

Bibi had met gemak de school voor journalistiek afgemaakt, maar deed daar niks mee en Leon wist helemaal niet wat hij wilde en werkte maar een beetje in een café, drie dagen in de week. Midden twintig waren ze en ze woonden allebei nog ruim thuis.

‘En hoe willen ze dat dan doen?’ Jesse keek zijn moeder Jeltje nieuwsgierig aan. ‘Gaan ze voor de trein liggen of zo?’

‘Nee zeg. Natuurlijk niet.’

‘Met pillen is best moeilijk. Er zit meestal ook een heel klein beetje braakmiddel in, dus als je er een heleboel tegelijk neemt, komen ze zo weer naar buiten.’

Jeltje keek haar zoon verbaasd aan. ‘Hoe kom je aan die wijsheid?’

‘Weet ik veel. YouTube, denk ik.’

‘Staan daar instructiefilmpjes op over hoe je het beste zelfmoord kunt plegen?’

‘Vast wel. Ik weet niet hoe ik het weet, mam. Maar maak je geen zorgen. Ik heb geen plannen.’

‘Ze gaan in ieder geval niet voor een trein liggen. Dat doen alleen idioten.’

‘En dan erven jij en tante Edith alles? Hebben ze veel?’

‘Jesse. Alsjeblieft.’

‘Wat doe ik?’

‘Je stelt rare vragen.’

‘Ik snap niet wat er raar aan is. Jij vertelt me dat mijn opa en oma zelfmoord gaan plegen en ik vraag hoe ze dat gaan doen en wat er dan daarna gaat gebeuren. Ik vind het hele gewone vragen.’

‘Logischer was geweest dat je zou schrikken of verdrietig zou zijn of zo.’

Jesse dacht daar even over na. ‘Oké. Ja, dat snap ik wel,’ zei hij toen en knikte. ‘Sorry. Ik schrik ervan en ik zal ze missen. Echt. Jij ook?’

‘Ja ja natuurlijk,’ antwoordde Jeltje, toch wat zenuwachtig. ‘Het zijn mijn ouders!’

De rest van de middag zat de eenentwintigjarige Jesse op zijn kamer te gamen. Discussies daarover werden al een tijdje niet meer gevoerd. Zijn moeder vond dat hij zijn tijd ermee verspilde, hijzelf vond van niet. De beroepen die zijn generatie straks zou gaan uitoefenen, bestonden nu nog niet, maar hadden te maken met een wereld waarin alles digitaal werd aangestuurd en gamen was daar een uitstekende voorbereiding op. Hij zat dus eigenlijk de hele dag en regelmatig tot diep in de nacht op school. Geweldig toch? Wie deed dat?

4.

‘Moeten we dat maar gewoon laten gebeuren?’ Edith keek haar jongere zuster met paniek in haar ogen aan. ‘Dat kan toch niet? Dat moet toch niet?’

‘Nee,’ zei Jeltje. ‘Natuurlijk niet.’ Ze voelde zich ongemakkelijk omdat het zo’n troep in huis was. Edith moest het even melden als ze langs wilde komen, dat had ze al zo vaak gezegd. Het was alleen nu niet het moment om daar weer over te gaan lopen ruziën. ‘Koffie?’ vroeg ze.

‘Als je hebt.’

‘Ja natuurlijk heb ik koffie. Wat denk je nou?’

Even later zaten ze met ieder een cappuccino aan de keukentafel. Waardeloze cappuccino’s waren het natuurlijk, zag Edith. Ze waren met gekookte melk gemaakt, die Jeltje met een vork rommelig had opgeklopt.

Ze had ernaar gekeken, maar er niets over gezegd. ‘Kan het ook zijn dat het ze om aandacht gaat?’ Edith nam een slokje uit haar kopje en probeerde haar gezicht in de plooi te houden. Het was echt uitgesproken onsmakelijke en inmiddels lauw geworden koffie.

‘Ze krijgen alle aandacht! Jij bent dag en nacht met ze bezig!’

‘Niet dag en nacht natuurlijk. Ik moet ook nog werken, weet je wel. Maar ik ben er wel bijna elke dag. Misschien moet jij ook wat vaker gaan.’ ‘Laten we dat gesprek nou maar even overslaan, Eed.’

Edith knikte vaag en deed er inderdaad maar weer eens het zwijgen toe. Haar jongere zuster had nou eenmaal haar handen vol aan zichzelf en haar eindeloze reeks minnaars. Het huis was daarom nooit opgeruimd of schoon, er was altijd geldgebrek en niets was geregeld. Ze kon niet begrijpen dat iemand zo kon leven. Niet dat ze zelf financieel op rozen zat, alles behalve dat, maar het ging en thuis was alles schoon, fris en op orde. 'Wij hebben er recht op,' zei ze ernstig, 'moeite te hebben met dit idiote plan. Ik bedoel, het is nogal iets.'

'Jesse vroeg zich af hoe ze het gingen doen. Met pillen werkt niet omdat daar een beetje braakmiddel in zit, zegt hij. Ze gaan zich toch niet verhangen of zo?'

'Hou op zeg! Dat zou wel heel aso zijn! Kom ik daar binnen met de boodschapjes. Gatver!'

'Maar een dokter doet het niet, want dan moeten ze eerst uitzichtloos lijden.'

'Jezus ja,' zei Edith. 'Daar heb ik eigenlijk nog helemaal niet over nagedacht. Hoe zouden ze het dan willen doen? Voor de trein springen? Wat een toestand!'

Even later hadden ze samen nog een wandelingetje gemaakt, om even buiten in de frisse lucht te zijn. Ze hadden altijd een wat ingewikkelde relatie gehad, omdat ze zo verschillend waren. Jeltje voelde zich doorlopend tekortschieten met alles en Edith voelde zich eeuwig het lelijke eendje, omdat haar jongere zuster nou eenmaal een stuk knapper was en een lijf had waar mannen het water van in de mond liep.

Nu was er toch even wat lotsverbondenheid. Als Sam en Elly er straks niet meer waren, hadden ze eigenlijk alleen maar elkaar nog, los van Bibi en Jesse. Er was nog wel wat familie hier en daar, maar daar hadden ze eigenlijk nooit contact mee, omdat hun ouders dat ook niet hadden.

‘Je bent wel mijn zus, Eed,’ zei Jeltje op een bepaald moment en ze haakte bij haar in.

‘Dat ben ik en dat blijf ik.’

Zo liepen ze even, tot Jeltje weer losliet en omkeek naar een knappe jongen die langsfietsde.

‘Veel te jong voor je,’ zei Edith streng.

‘Och. Kan best hoor. En ze zijn vaak zo lief en enthousiast als ze zo jong zijn.’

‘Jezus Jel.’ Edith deed er verder maar het zwijgen toe. Wat moest je daar nou op zeggen? ‘Hoe gaat het met die kerel die je zou helpen?’ vroeg ze toen maar. ‘Ik wil het er niet over hebben.’

5.

Op een middag, toen Edith onverwacht nog even bij haar ouders was langsgegaan om een paar pumps met halfhoge hakken van haar moeder te lenen, bleek er niemand thuis en trof ze boven opeens allerlei onbekende medicijnen in een schoenendoos. Gatver. Waren ze al vergif aan het verzamelen? Wat verschrikkelijk.

Ze besloot er niets over te zeggen, kwam de volgende dag terug, wachtte tot Sam en Elly bij elkaar in de woonkamer zaten met een kopje thee en sloop toen snel met haar iPhone naar boven om foto's van alles te maken. Het eerste witte doosje dat ze oppakte, bevatte volgens het etiket *Oxycodon*. Wow. Meteen bingo. Dat was toch levensgevaarlijk spul? Ze had weleens gelezen dat half Amerika daar verslaafd aan was en aan onderdoor ging.

Na alles in de schoenendoos snel te hebben gefotografeerd, ging ze door naar het medicijnkastje in de badkamer. Dat ook maar even meenemen. De paracetamol, aspirine en voedingssupplementen kon ze natuurlijk met rust laten, maar wat was al die andere rommel? Zat daar nog iets gevaarlijks bij? Was er iets bij waar je jezelf mee van het leven kon beroven? Vast wel. Moest ze niet alles maar meteen weghalen? Ze aarzelde. Ze zouden waarschijnlijk meteen ontdekken dat het weg was. En wat dan?

Nee, *stick to the plan*. Ze pakte uit het medicijn-

kastje de doosjes en potjes waar een persoonlijk etiket op zat stuk voor stuk op en maakte ook daar een snelle foto van. Thuis zou ze het allemaal weleens rustig bekijken en opzoeken op internet wat het was.

Net toen ze een vederlicht en daardoor in haar ogen nogal verdacht doosje teruglegde en zich afvroeg of ze alles gehad had, klonk achter haar haar vaders stem. 'Wat doe je?'

Edith moffelde haar hand met de iPhone erin snel naar beneden, keek om en trof een achterdochtige blik. 'Niks pap, ik heb een beetje hoofdpijn en zocht een aspirientje.'

'Die ligt recht voor je. Er staat *aspirine* op het doosje, daar kun je het aan herkennen. Erg handig systeem.'

Ze vroeg zich af of ze naast de ironie ook irritatie en achterdocht in zijn stem hoorde. Misschien wel en misschien niet. Ze kon toch een beetje hoofdpijn hebben? Had ze wel vaker. 'Ja prima.' Ze pakte het doosje en knikte naar de inhoud van het kastje. 'Wat staat hier toch allemaal? Het meeste wordt waarschijnlijk niet gebruikt. Toch? Ik zal het weleens opruimen. Kijken wat er weg kan.'

'Dat kunnen we zelf ook wel,' bromde Sam

'Ja, ook goed. We zien het wel. Heeft geen haast.'

Ze was tevreden met die laatste, achteloze reactie, bedacht ze. Nu kon ze best weleens een keer opeens van alles hebben weggedaan, onder het mom van dat ze dat hadden afgesproken. Volstrekt verdedigbaar.

Ze liep met haar vader naar beneden en nam in de keuken twee aspirientjes in. Die konden geen kwaad. Het scheen zelfs goed voor je hart te zijn.

Even later vertelde ze, weer zittend op de brede armleuning van haar moeders stoel, dat Jeltje en zichzelf hun beide kinderen hadden verteld over de plannen van hun grootouders.

Elly schrok er een beetje van. 'Waarom hebben jullie dat gedaan? Daar moet je die kinderen toch niet mee opzadelen? Wat moeten ze daarmee?'

'Had je dan liever gehad dat het straks een verrassing zou zijn?' hoorde Edith zichzelf bits vragen. 'En trouwens, jullie hebben ons er toch ook mee opgezadeld? En wij zijn júllie kinderen.'

Sam schoot in de lach. 'Sjonge. Onze oudste bijt opeens van zich af. Goed zo, meisje. Hoe reageerden Bibi en Jesse?'

'Bibi schrok zich rot,' loog Edith, 'en Jesse wou hoofdzakelijk weten hóe jullie het gingen doen, geloof ik. Hij dacht dat jullie voor de trein wilden gaan liggen.'

'Dat kan je zo'n machinist niet aandoen,' bromde Sam.

'En je kinderen ook niet, pap. Ik bedoel, moeten wij jullie daarna identificeren op basis van wat er over is.'

'Gatver,' zei Elly. 'Kunnen we hier over ophouden? We gaan niet voor de trein liggen. Dat is beloofd.'

'Ik denk niet dat het verstandig is het er met Jan en alleman over te hebben, liefje.' Sam

schudde zijn hoofd. 'Het is toch een taboe en straks gaat iedereen zich ermee bemoeien. Zeg alsjeblieft tegen de kinderen dat ze het verder voor zich moeten houden. En zeg ook dat ze er maar beter geen werkstukken over maken of spreekbeurten over houden of zo.'

'Ze zitten al lang niet meer op school, pap.'

'O nee. Nou, gelukkig maar. Hoe is het met je hoofdpijn?'

'Ja, gaat wel weer.'

'Mooi.' De oude man hief zich uit zijn grote stoel. 'Kom, ik laat je even uit.'

6.

‘Ik zal straks betalen,’ zei hartsvriendin Carla. ‘Dan weet je dat vast.’ Ze pakte de kleine menukaart.

Jeltje volgde zwijgend haar voorbeeld. ‘Volgens mij is het mijn beurt,’ protesteerde ze zwakjes.

‘Maakt niet uit. Ik betaal.’ Carla keek haar onderzoekend aan. ‘Je ziet er wel een beetje moe uit, liefje. Natuurlijk ben je dan nog steeds irritant bloedmooi, wat niet zo fijn is voor de andere vrouwen hier, zoals ondergetekende, maar het valt nu ietsjes minder op. Ietsjes. Gaat het niet goed met je?’

‘Nee. Maar ik wil het er absoluut niet over hebben.’

‘Natuurlijk wel. Geen olifanten in de kamer alsjeblieft. Ik denk dat ik maar weer die poké bowl met zalm en mango neem. Die is prima.’

‘Ja, doe mij ook maar.’

Ze legden de menukaarten weer weg en keken elkaar aan.

‘Vertel maar,’ zei Carla. ‘We gaan het er toch over hebben. Zeker niks meer van die André gehoord?’

Jeltje zuchtte diep. ‘Nee. Hij reageert nergens op. Ik bel, app en mail en hij reageert gewoon niet.’

‘Is hij nog wel in Nederland?’

‘Ik heb geen flauw idee.’

‘Dus al dat geld ben je ook nog kwijt?’
‘Niet zeggen alsjeblieft.’

‘Als we het er niet over hebben, is het er niet?’

Het meisje kwam en er werden twee poké bowls met zalm en mango en twee glaasjes cava besteld. Ja, toch maar een drankje, voor de troost.

‘Waarom ben ik zo ongelofelijk stom?’ Jeltje hief haar handen. ‘Je hebt het gezegd en je hebt het voorspeld. Jij wist het!’

‘Jebentnietstom, maar je hoopt steeds op een of ander wonderdje. Endie bestaannou eenmaal niet.’
‘Ik kom hier nooit meer uit, Car.’

‘Niet overdrijven. Het is een schuld aan je ouders en dat is echt beter dan aan de bank, geloof me. Ik zou alleen vanaf nu geen rare dingen meer doen.’

‘Kan ook niet, want ik heb niks meer. Ik heb geen cent.’

‘Om van te leven toch wel? Gaat het niet goed bij die bergschoenenimporteur? Of is dat ook alweer voorbij?’

‘Nee, maar waarschijnlijk werk ik daar ook alleen omdat die kerel op me geilt. Ik bedoel, ik ben er met mijn hoofd niet bij en ik maak daar de ene fout na de andere.’

‘Is dat dan niks voor je? Die vent, bedoel ik.’

‘Fons? Hou op. Hij is getrouwd.’

‘Alsof jou dat ooit heeft tegengehouden.’
Carla lachte hardop.

‘Voor een avondje of een nachtje heeft me dat inderdaad meestal niet tegengehouden,’ stelde Jeltje ferm. ‘Maar ik ga geen huwelijken kapotmaken.’

‘Volgens mij weleens gebeurd, maar laat maar.’ Carla checkte even haar make-up in de spiegeling van haar mes.

De glaasjes cava kwamen en zonder te klinken namen ze ieder een slok.

‘Die schuld is op zich toch geen probleem?’ Carla maakte een wegwerpgebaar. ‘Je ouders zijn dik over de tachtig. Die hoeven dat geld toch helemaal niet terug?’

‘Nee.’ Jeltje nam nog een slok, een flinke dit keer, waardoor het glaasje meteen bijna leeg was. ‘Sterker nog. Ze gaan dood binnenkort. Dat wil zeggen, dat is de bedoeling.’

Haar vriendin verstarde en staaarde haar aan. ‘Wat bedoel je?’

‘Ze willen er een einde aan maken. Aan hun leven.’

‘Dat meen je niet!’

‘Zij wel. Zij menen het. Ze zijn klaar met alles, zeggen ze. Vanaf nu kan het alleen maar minder worden. Dus stappen ze eruit.’

‘Jezus.’

‘Ja.’

Carla keek even uit het raam. ‘Nou ja,’ zei ze, alsof iets daarbuiten haar tot een inzicht bracht.

‘Nou ja wat?’

‘Ik kan me er wel iets bij voorstellen. Als je alleen maar zit te wachten op ziekte, pijn en ellende. Waarom zou je? En daarbij...’

Jeltje keek streng op. ‘Daarbij wat, Car?’

‘Daarbij wat? Daarbij is jouw probleem dan ook opgelost. De schuld wordt straks verrekend met de erfenis. Of misschien

dat niet eens. Jij bent van je probleem af.' 'Nee nee nee nee.' Jeltje schudde wild haar hoofd. 'Zo wil ik niet denken.'

'Nee nee. Want dit is natuurlijk volkomen nieuw voor je. Hier had je zelf natuurlijk nog helemaal niet aan gedacht.'

Jeltje opende haar mond en sloot die weer. Wat moest ze daar nou op zeggen? Ja, ze had eraan gedacht.

De twee keken elkaar aan en Carla glimlachte. 'Het is geen schande,' zei ze. 'Ik vind van niet, in ieder geval. Het leven is zoals het is. Je ouders gaan dood en dat is kut, maar je krijgt er een erfenis voor terug en dat kan soms heel erg goed uitkomen. Zoals nu.'

Het meisje kwam, met de bestelling op een dienblad.

'En kijk eens, daar heb je onze lunch al. De bowls stonden blijkbaar al klaar. Geen goed teken.'

De gerechten werden voor de twee neergezet en het meisje ging weer.

'De volgende keer betaal jij dus,' grijnsde Carla. 'Of doen ze het pas over een tijdje of zo? Voor wanneer is het gepland?'

'Shit hé,' zei Jeltje. 'Dat weet ik eigenlijk niet. Daar hebben we het helemaal niet over gehad.'

'Of moeten we maar gewoon hun wens respecteren en met ze meedenken?' vroeg Jeltje, toen ze die avond Edith aan de telefoon had. 'Meedenken? Met wat? Wat het sterkste touw is? Bij welk flatgebouw je het makkelijkst op het dak

kunt komen? Ben je besodemieterd? We moeten het ze uit hun hoofd praten.'

'Ja tuurlijk. Je hebt gelijk,' zei Jeltje zacht. 'Zoals altijd. Jij bent nou eenmaal de verstandigste van ons tweeën.' Edith ging daar niet op in. Ontkennen zou idioot zijn, instemmen niet zo aardig.

7.

Omdat Sam en Elly de hele dinsdag met vrienden mee naar een begrafenis in Bolsward waren, had Edith tijd eens rustig door het huis te lopen, om te kijken wat daar allemaal nog meer aanwezig was dat gebruikt kon worden bij of voor een dubbele zelfmoord. Ja, je had die schoenendoos en dat medicijnkastje, maar er was natuurlijk ook een trapgat waar eventueel in gehangen kon worden en er stond een blok met vier grote, vlijmscherpe messen in de keuken. Zelfmoord met een mes? Dat was wel heel luguber. En deed papa dan eerst mama en daarna zichzelf? Dat leek haar toch niet waarschijnlijk.

De zware boekenkast over je heen trekken leek ook geen goed idee. Best moeilijk en waarschijnlijk niet erg effectief: de kans dat je al je botten brak maar nog leefde, was te groot.

Edith zocht voorzichtig ook in alle lades en kasten in de slaapkamer en de logeerkamer, haar eigen oude kamertje. Misschien hadden ze een wapen? Hoe heette zoiets, een revolver, een pistool. Een *gun*. Zouden ze daaraan hebben kunnen komen? Misschien toch wel. Dan moest je de zwarte markt op waarschijnlijk, ergens een deal sluiten in een schimmig café en daar zag ze haar vader toch wel voor aan. Ja, dat kreeg de oude Sam waarschijnlijk wel voor elkaar. En een klein wapen kon natuurlijk echt heel erg goed verstopt zijn, ergens op zolder achter een paar

losse planken of zo. Oké, naar de zolder dus maar.

Daar leken al die spullen uit het verleden in geen eeuwigheid aangeraakt. Alles lag nog zo ongeveer zoals het er lag toen ze daar nog soms kwam als puber, als ze zich verveelde en door het huis dwaalde. Overal lag een dikke laag stof op, dus het zag er niet naar uit dat haar vader daar ergens een moordwapen had verstopt. Of het moest al jaren geleden zijn geweest en dat was ook niet erg waarschijnlijk. Het zelfmoordplan was toch vrij recent opgekomen, nam ze aan.

Bij een rustig kopje thee beneden in de keuken trok Edith haar conclusies: een mes of een ander wapen zou er dus waarschijnlijk niet aan te pas komen. Zo deed je dat niet tegenwoordig. Het was ook te rommelig. Haar ouders hielden van netjes, schoon en opgeruimd en dan wilde je niet eindigen in een plas bloed. Als het binnenshuis zou gaan plaatsvinden, ging het dus waarschijnlijk toch echt wel om pillen. Inmiddels had ze een studie gemaakt van alles wat zich in het medicijnkastje bevond en daar leek niet iets bij te zitten waar je met twee personen een einde aan je leven mee kon maken. In het doosje met Oxycodon zaten er nog maar drie en daar kwam je natuurlijk niet ver mee, hoe sterk dat spul ook was.

Misschien gingen ze het dan ergens buiten doen? Een hoge berg oplopen scheen aangenaam te zijn, omdat je dan op een bepaald moment ergens ging zitten en vervolgens langzaam

wegsoesde in de dunne lucht. Maar welke berg dan? Ze zocht op haar iPhone op internet. Je had de Vaalserberg, die was maar 322 meter, dus dat werd niks. Boven was daar de lucht waarschijnlijk net zo dun of dik als beneden. In Gelderland was er eentje van 110 hoog, de dichtstbijzijnde, de Amerongse Berg, was maar 69 en het hoogste punt in Brabant was Gulbergen: 60 meter. Wat was Nederland toch neder. Nee, een berg zou het ook wel niet worden.

Maar wat dan? Onder een trein wilden ze niet, dus dan misschien met eigen vervoer? Met de eigen auto? Waren ze van plan om als Thelma en Louise een afgrond in te rijden? Welke dan? Als je geen bergen had, had je ook geen afgronden. Ja, ze konden het water in rijden. Verdrinking stond tenslotte ook niet al te slecht aangeschreven. Toch leek Edith dat hoogst onwaarschijnlijk. Haar moeder was altijd zo kouwelijk geweest, ze kon zich niet voorstellen dat die ermee zou instemmen ergens een ijskoud kanaal in te rijden. Nee.

Wat kon je nog meer doen met de auto? Ergens met honderd kilometer per uur tegen een dikke boom aanrijden misschien? Eén enorme klap en je was weg? Ja, dat zou kunnen. Wacht eens even, de oude Skoda stond nog steeds in de garage en werd toch al maanden bijna niet meer gebruikt? Was dat een aanwijzing? Waarom hadden ze dat ding niet verkocht? Hij was natuurlijk bijna niks meer waard, maar de verzekering en de wegenbelasting liepen toch gewoon door. Die enkele keer dat Sam nog naar

het dorp ging voor iets, kon hij natuurlijk veel goedkoper een taxi nemen. En dat was niets iets voor hem, om zo zijn geld te verspillen. Ja verrek, die auto was verdacht, daar waren ze misschien wel iets mee van plan.

Edith stond op van de keukentafel, ging op zoek naar de sleutels van de Skoda en had die snel gevonden. Ze lagen namelijk waar ze altijd lagen: in het mandje dat op het kastje in de gang stond. Misschien was het een idee dit bosje dan maar eens even kwijt te maken? Of ze zou kunnen voorstellen de oude barrel te verkopen, omdat zij tegenwoordig toch alle boodschappen deed, om te kijken hoe daarop gereageerd werd. Ja, dat waren wel goeie ideeën allemaal.

Ze liep weer terug naar de keuken en schonk zich een tweede kopje thee in. Ja nee, ze moest echt te weten komen wat ze van plan waren, die twee oudjes. Omdat het natuurlijk tegengehouden moest worden. Een mens had maar één leven en dood kon altijd nog. Zo was het toch? Ja, zo was het en niet anders.

8.

‘Ik weet het niet, ik heb gewoon mijn twijfels’ zei Jeltje, terwijl ze met Edith door het bos liep. Ze had zelf voorgesteld er misschien nog maar eens over te praten en daar rustig de tijd voor te nemen. ‘Het komt ook door mijn gesprekken met Jesse, die er toch heel anders over denkt dan wij. Moeten we niet toch iets meer respect hebben voor hun eigen wensen? Ik bedoel, het is tenslotte hun leven.’

‘Zelfmoordplannen zijn momentopnames,’ stelde Edith streng. ‘Ook bij bejaarden. Soms ziet iemand het even helemaal niet meer zitten en wil hij met alles stoppen, maar de meeste mensen die blijven of bij wie het mislukt, zijn dan later toch dankbaar dat ze nog leven. Omdat er altijd wel weer heel even iets is waar ze gelukkig van worden.’

‘Heel even is niet veel.’

‘Geluk duurt altijd maar heel even. Ook op onze leeftijd. Dat weet je best. Soms is het leven heel leuk, soms is het heel erg vervelend en meestal is het gewoon grijs. Dat is wat het is.’

Jeltje haalde haar schouders op. Misschien was dat wel zo ja. Ze deed er maar even het zwijgen toe. Als je zo naast elkaar door het bos liep, kon je zo nu en dan ook gewoon even niks zeggen, om ergens over na te kunnen denken of om te kijken wat er in je opkwam.

‘Ik denk dat papa mama niet in de steek wil

laten,' zei Edith. 'Zij is zwakker dan hij en als het echt misgaat met haar, wil ze natuurlijk niet meer dat hij met haar meegaat. Want dan is hij nog goed en zij niet. Nu ligt het ongeveer gelijk. Daarom wil hij het nu. Denk ik. Denk je niet?' 'Ik vind het eigenlijk best wel gek dat we zo aan het leven hangen,' bromde Jeltje. 'En dat we zo staan te juichen als er iemand geboren wordt. Zo leuk is het toch allemaal niet?'

'Hangt ervan af. Hoe is het met die investeerder van je?'

'Ik wil het er liever niet over hebben.'

'Het is niet gelukt dus?'

'Ik wil het er liever niet over hebben.'

'Oké.'

Ze liepen samen nog bijna drie kwartier over het ene bospad na het andere, tussen hoge varens door en langs omgevallen bomen, tot ze, zo ongeveer bij toeval, weer terug waren op de parkeerplaats waar de auto's stonden.

'Dat was een goed idee van je, zo'n wandeling,' zei Edith. 'Het was een goed en fijn gesprek.'

'Waarin we niks hebben besloten.'

Edith schudde driftig haar hoofd. 'Ouders weten voor kleine kinderen beter wat goed voor ze is dan de kleine kinderen zelf en als mensen heel erg oud zijn, worden ze vanzelf weer kleine kinderen. En zijn het dus hun grote kinderen die beter weten wat goed voor ze is dan zichzelf.' 'Jezus, wat een tekst. Waar haal je het vandaan?'

'Zo is het toch?'

‘Ik weet het niet. Ik geloof dat ik het niet met je eens ben.’

Edith lachte. ‘Dat is dan ook niet voor het eerst.’

‘Nee,’ sprak Jeltje bitter, de vrolijkheid negerend. ‘We zijn eigenlijk alleen maar zussen omdat we dat zijn en ondertussen staan we met ongeveer alles kilometers van elkaar af. Dat is altijd zo geweest en zal altijd zo blijven.’

‘Nou zeg. Wat heb jij opeens? We kunnen toch van mening verschillen?’

‘Zo kan je het ook noemen,’ zei Jeltje afgemeten. ‘Maar feit is dat jij altijd zogenaamd met anderen bezig bent, maar ondertussen eigenlijk hoofdzakelijk aan jezelf denkt.’

Edith vertrok, boos en beledigd. Bij het verlaten van de parkeerplaats gaf ze iets te veel gas, waardoor er kleine steentjes opspatten. Ze keek niet meer om en toeterde ook niet even, zoals ze meestal ter afscheid deden.

‘Eigenlijk ben je gewoon een kutwijf, Eed,’ schreeuwde Jeltje haar hardop na, terwijl ze naast haar oude Panda stond.

Verder lezen?

Benieuwd naar het hele verhaal en wil je verder lezen?

KLIK DAN OP DE ONDERSTAANDE LINK

<https://uitgeverijvogelvrij.nl/boek/?id=samen-de-pijp-uit>

Over Uitgeverij Vogelvrij

Uitgeverij Vogelvrij publiceert boekjes, zowel in fysieke vorm als digitaal, met de lengte en de amusementswaarde van speelfilms, die beogen net zo toegankelijk te zijn als audiovisuele producties. De boekjes hebben vaak minder tekst dan een standaardroman en kunnen voorzien zijn van plaatjes, foto's, tekeningen of audio- of videofragmenten, die zelfs in het geval van een papieren boek met QR-codes op een smartphone of een tablet direct beluisterd en bekeken kunnen worden. Lezen en kijken of lezen en luisteren.

Uitgeverij Vogelvrij wil inspelen op een nieuwe wereld en kiest ervoor meer een contentfabriekje in het algemeen dan alleen een uitgever van boeken te zijn. Het gaat om het opbouwen van een fonds van verhalen en formats, uitgegeven als boekjes en daardoor auteursrechtelijk beschermd, die vaak in basis geschikt zijn voor een audiovisuele productie, ten behoeve van media die de behoefte hebben aan een constante stroom van content.

Informatie over de uitgeverij en/of deze titels is ook te vinden op de website www.uitgeverijvogelvrij.nl of kan per mail worden opgevraagd: info@uitgeverijvogelvrij.nl.

Let op: digitale edities zijn veel milieuvriendelijker en veel goedkoper dan papieren versies.

Op onze website kost elk e-boek maar 4 euro. En voor 25 euro heb je er zelfs 12. Het voordeel van e-boeken is dat je ze kunt lezen op een e-reader, maar ook op een smartphone, een laptop of een tablet. Nog afgezien van de enorme aanslag die papieren boeken doen op het milieu heeft digitaal lezen naast de gunstige prijs nog veel meer voordelen: je kunt lezen in het donker, je hoeft geen zware boeken mee te slepen, je kunt gemakkelijk passages of namen opzoeken en je kunt de letters groter of kleiner maken.

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ